

GBO BELEID- EN ACTIEPLAN ELZ ZORA

Jaarverslag 2021 (september – december)

Algemeen

We startten in 2019 met onze acties rond GBO, met een gezamenlijk engagement, zonder subsidies. Sinds dan is er veel gebeurd. Uiteraard moeten we de gekende stokken in de wielen niet opnieuw benoemen, feit is wel dat het heel wat plannen doorkruiste. Wat echter ook een neveneffect was van deze periode, is dat er noodgedwongen heel wat meer samengewerkt moest worden en het echt van belang werd goed te weten hoe we ons naar elkaar verhouden, en de nood aan inzichten in elkaars werking en aanbod. Het maakte onderweg heel scherp duidelijk waar de raakpunten maar ook de obstakels lagen in GBO.

In het najaar 2021, van september tot december, de periode waarvoor we subsidies ontvingen, hebben we heel wat waters doorzwommen op dat vlak. Elkaar vinden en afstemmen was een werk van lange adem dat gezien de urgentie van de situatie heel snel en adaptief moest gaan. En dat is een positief gegeven, waarop we nu nog steeds op verder bouwen. Voor dit jaarverslag geven we weer waar de voornaamste inspanningen lagen, wat er gebeurd is vanuit GBO, niet enkel in de bestaande acties van het oorspronkelijke plan maar ook als antwoord op (soms acute) noden.

Stuurgroep en werkgroepen GBO

De structuur en werking rond GBO vond in het najaar een duidelijke dynamiek.

De stuurgroep GBO, opgericht in 2020, werd verder vormgegeven in 2021. Deze fungeert als klankbord voor voorstellen uit de werkgroepen en neemt beslissingen over items waarin ze bevoegd zijn (GBO), in lijn met de visie op GBO en met het beleidsplan als richtinggevend kader. Deze stuurgroep bestaat uit vertegenwoordiging CAW, DMW en een afvaardiging uit elk lokaal bestuur van de eerstelijnszone.

Ze kwam samen op:

- 3/9 (met uitbreiding)
- 21/10 (met uitbreiding)
- 23/11

De werkgroepen: in 2021 waren er drie actieve werkgroepen. Een rond de kick off voor basised medewerkers, een rond het inleefhuis en tenslotte een werkgroep rond de opmaak van een brochure voor de zone. Deze werkgroepen koppelen telkens terug naar de stuurgroep GBO.

Deze werkgroepen kwamen regelmatig samen omtrent het onderwerp. De resultaten van de werkgroep en de acties zijn wisselend:

Werkgroep zakfolder: de werkgroep rond de zakfolder kwam reeds in 2021 regelmatig samen en creëerde een zakfolder rond de verschillende onthalen en de dienstverlening van elke kernpartner. Omwille van enkele wijzigingen bij kernpartner CAW in aanspreekpunten binnen de eerstelijnszone, en de opstart van een CAW welzijnshuis van deze partner voor de eerstelijnszone, werd van het idee van een (snel gedateerde) zakfolder afgestapt, temeer omdat het op zich niet uitmaakt waar iemand zich aanmeldt. De stuurgroep keek kritisch naar de folder en besliste dat het niet effectief genoeg is om de GBO doelstellingen te realiseren. Niet de zorg- of hulpvrager moet precies weten waar hij/zij terecht kan voor bepaalde zaken, de partners moeten samen het net rond de zorg- of hulpvragen sluiten door samen te werken. Dit en de opstart van het nieuw welzijnshuis in de zone zorgde ook bij de verschillende partners voor verwarring en was rechtstreeks de aanleiding van een oefening die heel het najaar in beslag nam,

namelijk het verduidelijken van posities, raakpunten en aanbod/rollen binnen de zone van de verschillende kernpartners.

Werkgroep inleefhuis: De werkgroep stond startklaar in 2020, maar kon niet doorgaan door corona zoals gepland. In het najaar 2021 werd daarom een digitale versie voorzien voor scholen. Dit was gebaseerd op een digitaal spel, ontwikkeld door Antwerpen, en gelijk aan het spel dat normaal tijdens de toer wordt gespeeld. Leerkrachten die dit wensten, konden het spel gebruiken in de klas om zo toch inzicht te geven in het nodige budget en kosten van het alleen wonen.

Verder werd door de werkgroep verder gewerkt aan de draaiboeken, die ook voor de volgende fysieke bijeenkomst verder werden geoptimaliseerd. In 2022 komt er immers opnieuw een fysieke versie van het inleefhuis tussen de krokusvakantie en paasvakantie in het JOC/Overkophuis Mortsel.

Werkgroep kick off: De werkgroep kwam regelmatig samen om de kick off voor basised medewerkers uit te werken die gepland stond op 18/11/2022. Helaas werd deze omwille van een nieuwe golf van besmettingen op de valreep uitgesteld naar het voorjaar 2022. De methodiek die gebruikt zal worden is die van 'bruggenbouwers' die deze oefening reeds deden voor de zone Rupel. Door middel van een (theoretische) casus waarin verschillende complexiteiten liggen wordt in gemengde groepen (sociale diensten OCMW, mutualiteiten en CAW) uitgerafeld wie op welke manier met de casus zou omgaan, wat het gekende aanbod is maar ook wat de blinde vlekken zijn. Vanuit deze bespreking wordt vervolgens met de groep basised medewerkers gekeken welke acties kunnen genomen worden om gelijkaardige cases in de toekomst meer efficiënt en gezamenlijk aan te pakken. Deze acties worden vertaald naar zaken die medewerkers zelf al kunnen doen, zaken die binnen de eerstelijnszone kunnen worden opgenomen en zaken waar op lange termijn signaal of druk naar overheden kan worden gezet. De eerste doelstelling van deze kick off is om alle eerstelijns helpers van de kernpartners samen te zetten en met elkaar in dialoog te laten gaan zodat ze elkaar en elkaars werking leren kennen.

Acties en initiatieven

Positionering en samenwerking lokale besturen en CAW Antwerpen

Zoals reeds aangestipt, maakten veranderende interne structuren bij kernpartners en de komst van een nieuw welzijnshuis met onthaal binnen de eerstelijnszone ZORA de nood aan positionering en overleg urgent. De trekkers van de stuurgroep GBO namen daarom initiatief om hier een brede, doordachte oefening te doen om in kaart te brengen:

- Welke de huidige situatie is naar welzijsonthaal (het ontvangen van welzijnsvragen in de zone)
- Welke verwachtingen er zijn naar CAW op vlak van onthaal
- Welke mogelijke samenwerkingen of dienstverlening idealiter kan worden opgestart met CAW op niveau ELZ
- Welke samenwerking nodig is op meer lokaal niveau

Voor deze oefening werd de stuurgroep GBO uitgebreid met diensthoofden/medewerkers van de sociale diensten, welzijnsdiensten, huizen van het kind en zorg van de 7 gemeenten binnen de zone.

In twee overlegmomenten werd op structurele manier nagedacht en een sterke zwakte analyse gemaakt, om vervolgens te bekijken waar opportuniteiten zich voordoen. Met CAW werd afgesproken deze oefening in een open gesprek terug te koppelen om elkaar hierin te leren kennen, te herkennen en samen te werken op een efficiënte manier. De resultaten hiervan vormen de basis van verdere nauwere samenwerking tussen lokale besturen en CAW in onze eerstelijnszone. Dit wordt verder gezet in 2022.

Overkophuis ZORA

Het JOC van Mortsel tekende na afstemming met GBO stuurgroep en eerstelijnszone mee in voor de opstart van een Overkop-huis voor de eerstelijnszone ZORA, te starten vanuit de reeds bestaande locatie van het JOC. We dienden in samen met Mechelen (ikv samenwerking Trawant – 1G1P en ELP) en het Overkophuis opende officieel zijn deuren in januari 2021.

Het traject in de zone voor Overkop omvat een centrale fysieke locatie maar ook ondersteuning en antennes op termijn naar de andere gemeenten rond jongeren. Er is een nauwe samenwerking met CAW en eerstelijnspsycholoog en de JAC werking zit mee ingebed in Overkop, weliswaar met een outreachende aanpak en vraaggericht werken naar de andere gemeenten. Dat wil zeggen dat zij zich verplaatsen op vraag van gemeenten én jongeren zelf.

FINANCIËLE TOELICHTING

Op 11 november 2021 kregen we bericht van de Vlaamse Overheid dat we subsidies toegewezen kregen voor GBO, en dit vanaf september 2021.

De subsidies voor 2021 (september – december) bedroeg 16 666,67 euro met de mogelijkheid om hiervan max 20% over te dragen naar volgend jaar als reserve.

Dit hebben we aangevraagd: 1700 euro werd overgedragen naar 2022, omdat owv corona een heel aantal geplande acties niet zijn doorggegaan en uitgesteld werden naar 2022 (zoals inleefhuis, kick off event).

Omdat de GBO coördinator (vanuit CAW) tijdens de zomer is gestopt werden de resterende middelen van GBO in loonkosten gestoken van de projectcoördinator van Mortsel en dit dan als werkingskosten van 2021: 14.966,67 euro. Dit owv de trekkersrol van de penhoudende gemeente in het samenbrengen en begeleiden van werkgroepen, het trekken van burgemeestersoverleg en CAW afstemming, deelname aan kabinetoverleg (onthaalmiddelen, GBO en regie) en lerend netwerk GBO van de provincie en (voorbereidende) coördinatie en administratie van de organisatie Inleefhuis in Mortsel (2022).

BIJSTURING/AANPASSING beleidsactieplan

KOMPAS (the 'why')

Gezien de veranderde context sinds 2019, tussen de oorspronkelijke subsidie-aanvraag en nu, was een kritische evaluatie van het toenmalige actieplan aan de orde.

Belangrijk daarin is dat we met de drie kernpartners op eenzelfde lijn zitten over het 'waarom' van het GBO op niveau van de eerstelijnszone.

De belangrijkste vraag waarop GBO volgens ons een antwoord moet bieden is:

“Hoe kunnen we de zorgvrager en zijn/haar context zo goed mogelijk 360° rond benaderen?”

Dit willen we doen door het uitwerken van concrete acties die als subdoelstelling hebben:

- Elkaar leren kennen (verschillende aanbieders/dienstverleners/hulpverleners/cliënten)
- Samen in dialoog gaan
- Weten en afspreken wie wat kan betekenen voor elkaar om uiteindelijk de cliënt zo goed mogelijk, zo preventief mogelijk en zo empowered mogelijk garantie te geven op het uitoefenen van basisrechten (onderbescherming tegengaan) en toegang te geven tot het aanbod rond de hulpvragen, op een coherente manier
- Het netwerk rond cliënten/systemen zo dicht mogelijk maken (korte lijnen)
- Versteking van cliënten en participatie van deze mogelijk maken (faciliteren)

AANPAK (How?)

Omdat de context continu verandert (VOCA), willen we jaarlijks evalueren en acties bijsturen obv omgevingsanalyses en signalen uit het veld. We geloven immers dat deze wendbaarheid cruciaal is om met impact onze doelstelling te kunnen realiseren. De evaluatie van geplande acties is verder in dit document te vinden. Een aantal nieuwe voorstellen worden in het herziene actieplan toegevoegd:

De volgende acties maken onze focus uit voor het komende jaar en worden toegevoegd of concreter vorm gegeven:

We hanteren hierin een holistische benadering.

Criterium 1, 2 en 5:

- WE ORGANISEREN (jaarlijks) EEN (ZORG)BEURS voor professionals (speeddate) binnen de zone
- STRUCTUREEL om de 2 jaar met basisedwerkers in intervisie gaan; CASE MGT/intervisiemomenten
- NETWERKTAFELS of fora rond bepaalde thema's

Om dit te organiseren en trekken stellen we voor over te gaan tot **werving** van een halftijdse GBO coördinator voor onze eerstelijnszone, die hierbij alle betrokkenen betreft en organiseert uitgaand met wat (aanwezig) is in de zone. Bijkomende opdracht voor deze is een soort 'populatiemanager'-rol, opvolgen van doelgroepen. Verder zien we deze rol ook actief in het onderhouden van contacten en korte lijnen met DMW's en mutualiteiten én bij uitbreiding ook werkloosheidsuitkeringen. Deze opdracht is een opdracht bepaalde duur voor max 2 jaar.

DOELGROEP (Who?)

De oorspronkelijk doelgroep is heel beperkt, en dit wringt voor enkele partners. Bijkomend is er op deze doelgroep altijd maar een deel van de populatie die in contact komt met de sociale diensten mutualiteiten.

Vanuit de context die we zien in combinatie met de eigenheid van de sector en aanwezigheid van GGC, de tendens naar verdere afbouw van bedden daar en de prevalentie van psycho-sociale en psychiatrische problematieken in de samenleving (zeker in nasleep van de corona-crisis) wijzigen we de focus van de doelgroep: we willen deze focus leggen op 'complexe situaties' (multiproblem). Deze situaties bieden de meeste meerwaarde in samenwerking, de meeste raakvlakken tussen kernpartners en bij uitbreiding de andere spelers, en zou voor 'gedeelde lasten' zorgen daar waar de complexiteit en zorgzwaarte het grootst is. De oorspronkelijke doelgroep zit hier voor een groot stuk in verrat, aangezien alleenstaande oudergezinnen en alleenstaande jongeren een hoger risico hebben op armoede en daarbij horende multiproblem aspecten. Deze doelgroep volgt het principe van proportioneel universalisme, wat betekent dat onze grootste inspanningen uitgaan naar daar waar rechten en toegang het moeilijkst te verkrijgen is.